

Dosarul nr. 3ra-8/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: S. Tizu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Țurcan, Iu. Cotruță, N. Simciuc)

ÎNCHEIERE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” împotriva Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, intervenienți accesorii Asociația Obștească „Asociația Națională CopyRigh” și Asociația Obștească „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală și Asociația Obștească „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” și a fost menținută hotărârea din 11 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 16 martie 2016, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de 21 octombrie 2011, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, în conformitate cu prevederile art. 48 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 139 din 02 iulie 2010, a avizat asociația obștească cu drept de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexe ale autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme și organizațiilor de difuziune. La 12 ianuarie 2012, Agenția de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală a adoptat decizia nr.1/57 privind avizarea AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru categoriile de drepturi - de autor și conexe și pentru următoarele categorii de titulari - autori, interpreți, producători, organizații de difuziune, care a fost publicată în Monitorul Oficial al RM din 20 ianuarie 2012.

AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” a invocat că prin decizia nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016, Agenția de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală a decis de a abroga decizia nr. 1/57 și pct. 5.1. din decizia nr. 3/566 din

20 septembrie 2013 privind avizarea organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe. În acest mod a fost retras avizul nr. 1-3/1566 din 18 octombrie 2013, emis în baza deciziei nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012 și deciziei nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013.

Consideră că decizia nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016 este ilegală și urmează să fi anulată din următoarele motive. Potrivit deciziei contestate, în urma controlului efectuat de comisia de control a activității organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe a AGEPI privind activitatea ANPC pentru perioada 01 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2014, au fost identificați neconformități în activitatea asociației conform actului de control nr. 9/2 din 31 iulie 2015, asociația nerespectând obligațiile sale de a prezenta Agenției de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală documentele și explicațiile solicitate comisiei de control în termenele stabilite și neluând în considerație recomandările expuse în actul nr. 9/2 din 31 iulie 2015. Astfel, ANPCI nu ar fi întreprins nicio măsură de înlăturare a încălcărilor depistate și nu ar fi respectat prevederile art. 48 din Legea nr. 139 din 07 iulie 2010.

AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” a menționat că actul de control nr. 9/2 din 31 iulie 2015 a fost întocmit cu abateri grave de legislația în vigoare și nicio comisie de control a Agenției de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală nu a fost la sediul asociației obștești pentru efectuarea controlului. În asemenea, pârâta nu a solicitat niciun document sau informație și nici nu a solicitat să-i fie prezentate careva copii de pe acestea. Prin urmare, actul de control a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art. 51 alin. (5) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, care stipulează expres că dacă în urma controlului se constată că organizația de gestiune colectivă nu mai îndeplinește condițiile ori nu activează în conformitate cu legislația în vigoare, AGEPI atenționează organizația în privirea neregulilor constatate, acordându-i un termen rezonabil pentru a aduce activitatea în concordanță cu legislația în vigoare. În cazul în care organizația de gestiune colectivă nu se conformează acestei dispoziții, AGEPI poate solicita suspendarea activității acesteia în conformitate cu prevederile legislației privind asociațiile obștești. Deci, AGEPI poate solicita suspendarea activității asociației și nu este drept să abroge decizia de avizare în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru drepturile de autor și conexe, decizia nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016 fiind astfel emisă cu depășirea competențelor.

Reclamanta a afirmat că prin emiterea actului administrativ contestat i-au fost încălcate drepturile reglementate de art. 6. din Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13 noiembrie 2008. Totodată, Agenția de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală a adoptat decizia contrară obligațiilor stabilite la art. 7 din Legea nr. 239 din 13 noiembrie 2008 care prevede că, autoritățile publice sunt obligate, după caz, să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea posibilității de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a părților interesate la procesul decizional inclusiv prin: diseminarea informațiilor referitoare la programele (planurile) anuale de activitate prin plasarea acestora pe pagina web oficială a autorității publice, prin afișarea lor la sediul acesteia în spațiu accesibil publicului sau prin difuzarea lor în mass-media centrală sau locală după caz, informarea, în modul stabilit, asupra organizării procesului decizional

136

instituționalizarea mecanismelor de cooperare și de parteneriat cu societatea, recepționarea și examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, ale altor părți interesate în scopul utilizării lor la elaborarea proiectelor de decizii, consultarea opiniei tuturor părților interesate de examinarea proiectelor de decizii.

AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a solicitat anularea deciziei nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016 cu privire la abrogarea deciziei nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012 și a pct. 5.1 din decizia nr. 3/566 din 20 septembrie 2013.

La data de 21 septembrie 2016, au fost atrase în proces în calitate de intervenienți accesorii Asociația Obștească „Asociația Națională CopyRigh” și Asociația Obștească „Oficiul Republican al Dreptului de Autor”.

La data de 31 martie 2017, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care a invocat că în realitate nimeni nu s-a prezentat la sediul asociației obștești în perioada 01 iunie 2015 – 31 iulie 2015, iar subsemnații actului de control în perioada respectivă se aflau în concediu, din 8 membri ai comisiei de control, actul a fost semnat de 3 membri, iar cea de-a patra semnătură este a unei persoane care nu era membru al comisiei de control a Agenției de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală.

A reiterat că pârâta nu a solicitat să-i fie puse la dispoziție careva documente și informații relevante controlului și să i se prezinte copii de pe acestea, asociația fiind lipsită de posibilitatea de a prezenta explicații pe marginea actului de control și de a depune contestații. Agenția de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală nu a atenționat-o în privința neregulilor constatate și nici nu i-a acordat un termen rezonabil pentru a aduce activitatea sa în concordanță cu legislația în vigoare. Lipsirea de posibilitatea realizării garanțiilor și a drepturilor acordate prin lege, duce în mod inevitabil la declararea nulității actelor și probelor care sunt în detrimentul intereselor asociației.

Astfel, a solicitat anularea inclusiv și a actului de control nr.9/2 din 31 iulie 2015, ca fiind ilegal și contrar prevederilor legislației în vigoare.

La data de 07 august 2017, reclamanta a depus o cerere privind concretizarea pretențiilor, invocând că în urma verificării efectuate de Ministerul Justiției al RM s-a stabilit că nu a existat un asemenea control. Într-adevăr, la 21 aprilie 2015 pârâta a expediat scrisori, în scopul verificării conformității activității, în adresa tuturor organizațiilor avizate, solicitând prezentarea informațiilor privind modul de implementare a recomandărilor din actele de control întocmite anterior, scrisoarea fiind recepționată de către reclamantă la 27 aprilie 2015.

Prin răspunsul din 04 mai 2015, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a informat pârâta despre disponibilitatea colaboratorilor săi pentru o colaborare deschisă, eficientă și legală, mai mult ca atât că 80 % din informația solicitată este publică și plasată pe pagina oficială a asociației. Totuși, Agenția de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală a depus denunț la Centrul Național Anticorupție, care a ridicat materialele respective și le-a transmis spre examinare pârâtei. Ulterior, prin scrisoarea din 17 decembrie 2015, Procuratura Anticorupție i-a comunicat că în rezultatul examinării cauzei penale nr. 2015970175 a fost emisă o ordonanță de clasare a procesului penal, iar actul de control al Agenției de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală nr.9/2 din 31 iulie 2015 a fost întocmit în baza materialelor

transmise de Centrul Național Anticorupție, careva acte suplimentare nefiin solicitate.

Reclamanta a solicitat anularea deciziei Agenției de Stat Pentru Proprietate Intelectuală nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016 din data emiterii ei, cu efect retroactiv și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000 de lei.

Prin hotărârea din 11 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” fost admisă parțial și a fost anulat actul de control nr. 9/2 din 31 iulie 2015 al Comisiei de control a activității organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe AGEPI privind rezultatele verificării activității Asociației Naționale pentru Protecția Creației Intelectuale pentru perioada 01 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2014. A fost anulată decizia nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016 cu privire la abrogarea deciziei nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012 și pct. 5.1 din decizia nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013 referitoare la ANPCI. Totodată, a fost încasată din contul Agenției de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală în beneficiul AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” suma de 4000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În restul sumei de 6000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Prin hotărârea suplimentară din 12 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cerința intervenientului accesoriu AO „Oficiu Republican al Dreptului de Autor” privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, ca fiind nefondată.

Prin decizia din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală și AO „Oficiu Republican al Dreptului de Autor” și a fost menținută hotărârea din 11 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a concluziona astfel, instanțele ierarhic inferioare au constatat că actul de control și decizia nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016 au fost întocmite cu încălcarea prevederilor Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 139 din 02 iulie 2010 și Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13 noiembrie 2008.

De asemenea, instanțele de judecată au conchis că nu au fost prezentate probe precum că la data de 21 aprilie 2015, Agenția de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală a expediat către AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” scrisoarea prin care să fi solicitat careva informații. De asemenea, reieșind din actul de control nr. 9/2 din 31 iulie 2015, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” i s-a acordat un termen de 5 zile pentru a înlătui neconcordanțele stabilite, care nu poate fi apreciat ca fiind rezonabil, cu atât mai mult că Agenția de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală nu a prezentat careva probe care demonstreze faptul că actul în cauză a fost adus la cunoștință reclamantei și aceasta a avut posibilitate reală de a îndeplini toate indicațiile expuse în act. Mai mult ca atât Agenția de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală nu a prezentat careva acte care susținerea poziției sale privind întrunirea cvorumului la semnarea actului de control nr. 9/2 din 31 iulie 2015.

La data de 24 august 2018, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a declarat recu

împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a hotărârii din 11 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și a hotărârii suplimentare din 12 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, rezumându-se doar la transpunerea argumentelor instanței de fond.

Consideră că este eronată concluzia instanței de apel precum că membrul comisiei de control Andrei Popa nu avea dreptul de a semna decizia nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016, or, componența nominală a comisiei de avizare a fost aprobată prin ordinul directorului general al AGEPI nr. 234-1 din 29 decembrie 2015, prin care Andrei Popa a fost desemnat în calitate de președinte al comisiei de avizare și respectiv, era în drept să semneze orice decizie a comisiei de avizare, inclusiv decizia nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016.

Recurenta a indicat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat prevederile art. 51 alin. (5) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 139 din 02 iulie 2010 și au concluzionat greșit că AGEPI este în drept să suspende activitatea unei asociații obștești, or, conform art. 43 alin. (1) din Legea cu privire la asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, în cazul în care asociația obștească a fost avertizată, cerîndu-i-se să lichideze încălcările de legislație depistate, și nu a îndeplinit această cerință în termen de 10 zile, activitatea asociației obștești, la propunerea Ministerului Justiției, poate fi suspendată prin hotărâre a instanței de judecată, pe un termen de până la 6 luni.

Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a afirmat că decizia nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016 corespunde cerințelor legale, a fost adoptată conform competenței și procedurii stabilite. Astfel, a fost efectuat un control general al activității AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” pentru perioada 01 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2014, în rezultatul căruia au fost identificate multiple neconformități, printre care nedistribuirea și neachitarea remunerației acumulate, neprezentarea documentelor prevăzute de art. 51 din Legea nr. 139 din 02 iulie 2010, nerespectarea deciziilor AGEPI și ale instanțelor de judecată ș.a. Reieșind din faptul că intimata-reclamantă nu a întreprins nicio măsură de înlăturare a încălcărilor depistate, nu a respectat prevederile art. 48-51 din Legea menționată și nu s-a conformat deciziei AGEPI nr. 8/3267 din 29 decembrie 2015, prin care i s-a acordat un termen pentru a-și aduce activitatea sa în concordanță cu prevederile legale, a fost abrogată decizia nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012 privind avizarea AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale”, precum și pct. 5.1 din decizia nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

judecătorii

Mariana Pitic

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

corespunde originalului

irevocabilă / data de 23.01.19

Radu Turcoganu
Chisto/ Ana Chisto/